

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Пленарне засідання двадцять восьмої позачергової сесії восьмого скликання

Р І Ш Е Н Н Я

22 грудня 2023 року

№ 725

Про Комплексну програму розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2024 – 2027 роки

Керуючись пунктом 16 частини 1 статті 43, пунктом 1 частини 1 статті 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про розвиток і державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні», з метою створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Комплексну програму розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2024 – 2027 роки (додається на 17 аркушах).

2. Організацію виконання цього рішення покласти на Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, контроль за його виконанням – на постійну комісію обласної ради з питань бюджету та управління майном.

Голова обласної ради

Олександр БІЛЕНЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення пленарного засідання
двадцять восьмої позачергової сесії
обласної ради восьмого скликання
22.12.2023 № 725

**КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА
У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
НА 2024 – 2027 РОКИ**

I. Паспорт**Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2024 – 2027 роки**

1	Ініціатор розроблення Програми	Полтавська обласна державна (військова) адміністрація та Полтавська обласна рада
2	Розробник Програми	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
3	Співрозробники Програми	Агенція регіонального розвитку Полтавської області «Офіс євроінтеграції», Полтавська торгово-промислова палата, Полтавська державна аграрна академія, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», ГО «Інститут розвитку територіальних громад Полтавщини», ГС «Полтавська асоціація бізнесу».
4	Відповідальний виконавець Програми	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
5	Дата, номер і назва розпорядчого документа про підготовку Програми	Закони України: «Про місцеві державні адміністрації», «Про розвиток і державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні», «Про засади державної регіональної політики» та Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки.
6	Номер і назва операційної цілі Стратегії регіонального розвитку Полтавської області, якій відповідає Програма	Операційна ціль 2.2. «Ефективна бізнес та інвестиційна інфраструктура, активізація інвестиційної діяльності»
7	Термін реалізації Програми (для довгострокових програм – у розрізі етапів)	2024-2027 роки

8	Очікуваний обсяг фінансування Програми, усього	22200,0 тис. грн
9	Джерела фінансування: 1) державний бюджет; 2) обласний бюджет; 3) місцеві бюджети (районні, міські, селищні, сільські); 4) інші джерела, не заборонені законодавством	- 22200,0 тис. грн в межах обсягів, затверджених рішенням сесій органів місцевого самоврядування -

**Директор Департаменту
економічного розвитку,
торгівлі та залучення інвестицій
Полтавської обласної
державної (військової) адміністрації**

Дмитро МАНДРІКОВ

II. Мета Програми

Метою Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2024 – 2027 роки (далі – Програма) є створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва.

Тому Програма спрямована на забезпечення успішного розвитку підприємництва, створення нових робочих місць та збільшення обсягів сплачених податків і зборів.

Основні завдання:

сприяння розвитку малого та середнього підприємництва (далі – МСП), створення стабільного та сприятливого середовища для започаткування і ведення підприємницької діяльності;

сприяння реалізації державної підтримки мікро- та малого підприємництва: реалізація державної програми «Доступні кредити: 5-7-9%», державних та міжнародних грантових програм;

поширення створення центрів підтримки підприємництва на базі ЦНАП у вигляді безкоштовного отримання інформації та консультацій для підприємців, а також для осіб, які планують започаткувати власну справу/отримати фінансування;

методична, правова і фінансова підтримка у розвитку експортоорієнтованих малих та середніх підприємств;

координація дій органів влади на регіональному (місцевому) рівні та ефективне використання наявних фінансових ресурсів;

ведення конструктивного діалогу влади та суб'єктів господарської діяльності з питань розвитку й функціонування МСП;

методологічна та консультативна допомога у запровадженні нових видів продукції, використання нових технологій та нових методів управління підприємством;

сприяння у підготовці кадрів для сфери малого та середнього підприємництва.

Сприяння залученню молоді до підприємництва.

Програму передбачається виконати протягом 2024 – 2027 років.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування Програми наведені у Напрямах діяльності та заходах Комплексної програми підтримки малого та середнього підприємництва на 2024 – 2027 років.

III. Аналіз поточної ситуації

Програма розроблена, керуючись Законом України «Про місцеві державні адміністрації», «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки.

Комплексна програма – це комплекс заходів, що здійснюються на місцевому рівні як доповнення до державної підтримки підприємництва.

Програма спрямована на забезпечення комплексного підходу з реалізації засад державної політики на регіональному рівні в частині всебічної підтримки підприємницьких ініціатив громадян, створюючи сприятливі умови для його розвитку.

Повномасштабне вторгнення російської федерації призвело до значних людських втрат та завдало потужної економічної шкоди Україні. Внутрішнє переміщення та еміграція ще більше поглибили втрату виробничих спроможностей. Війна заважає бізнесу нарощувати виробництво. Однією з основних проблем бізнесу залишається логістика, в тому числі обмежений доступ до перевезень товарів Чорним морем. Стимує економічне зростання й вимушена міграція за кордон.

Швидкі дії уряду та міжнародна підтримка обмежили та частково ліквідували негативні наслідки війни.

Урядова програма релокації підприємств допомогла бізнесу перемістити свої потужності з місць де ведуться бойові дії чи наближені до них у більш безпечні регіони країни. На Полтавщину перемістили свої потужності близько 50 бізнесів, які працюють у сфері торгівлі, креативних індустрій, машинобудування, IT сфері. Місцеві військові адміністрації забезпечували супровід цих підприємств та сприяли їх розміщенню та налагодженню комунікацій з органами місцевого самоврядування. Наразі обласною державною (військовою) адміністрацією сформовано перелік вільних приміщень, які пропонуються для використання.

Сьогодні мале і середнє підприємництво відіграє суттєву роль в економіці області, оскільки 99,9% діючих суб'єктів господарювання є представниками цього сектору. З них 1,0% середнього підприємництва (639 одиниць), 16,1% – суб'єкти малого та мікропідприємництва (10593 одиниць), 82,8% – фізичні особи-підприємці (54110 одиниць). На великий бізнес залишається 0,1% (22 одиниці).

Також галузь підприємництва відіграє значну роль на регіональному ринку праці. Загалом в малому і середньому підприємстві з урахуванням фізичних осіб-підприємців зайнято 268,4 тис. осіб, або 88,3% від загальної чисельності зайнятих на суб'єктах підприємництва. Малим і середнім бізнесом сформовано 60,2 % обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг), в тому числі суб'єктами середнього підприємництва 34,4 % від загального обсягу (158,5 млрд грн), малого бізнесу та фізичними особами-підприємцями – 25,8% (119,3 млрд грн).

Для найшвидшого відновлення економіки урядом розпочато реформу розвитку підприємництва, яка передбачає реалізацію заходів підтримки малого

та середнього бізнесу та спрямована на:

забезпечення доступу до фінансів, забезпечення доступу до ринків, створення інфраструктури розвитку малого та середнього бізнесу;

зменшення регуляторного тиску на суб'єктів малого та середнього підприємництва шляхом спрощення та цифровізації дозвільних та ліцензійних процедур, впровадження ефективних інструментів регулювання доступу на ринки;

розвиток саморегулювання господарської та професійної діяльності.

Наразі впроваджено національний проєкт із розвитку підприємництва та експорту – «Дія.Бізнес», який допомагає підприємцям у створенні, розвитку та масштабуванню бізнесу. Проєкт має дві складові: онлайн-портал та мережу центрів підтримки підприємців. В області вже успішно працюють такі центри у містах Кременчук та Полтава.

Урядом запроваджено великий проєкт грантової безповоротної підтримки нових бізнесів під загальною назвою «Робота», основою якого є програми грантового фінансування, а саме: мікрогранти для запуску нового або розвитку діючого бізнесу, для аграріїв на створення або розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства, а також на створення або розвиток тепличного господарства, для створення й розвитку переробних підприємств, для створення або розвитку власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей.

Найбільш популярна програма надання мікрогрантів для запуску нового або розвитку діючого бізнесу програма «Власна справа». Полтавська область станом на 01.10.2023 посідає 8 місце серед регіонів України за кількістю ухвалених проєктів, а це зокрема 206 проєктів на суму 48 млн грн. При цьому планується створення 430 робочих місць.

Важливими для розвитку економіки області є державна грантова підтримка на створення або розвиток переробних підприємств. Розмір гранту від 1,6 млн грн до 8 млн грн (на придбання основних засобів, здійснення доставки та введення їх в експлуатацію). Полтавська область станом на 01.10.2023 знаходиться на 9 місці (оперативні дані) серед регіонів України (у I півріччі поточного року – 14 місце). З початку дії державної грантової програми підприємці Полтавщини отримали грантів на загальну суму 94,9 млн грн.

Активізовано та удосконалено Державну програму «Доступні кредити 5-7-9%».

Станом на 01.10.2023 в Україні видано 73501 кредити на загальну суму 239624,4 млн гривень: 51% – у галузі сільського господарства; 25% – торгівля та виробництво, 14% – промислова переробка. За сумами укладених договорів Полтавська область посідає 8 місце та має питому вагу від загальної суми по Україні 5% (сума кредитних договорів становить 11363 млн грн).

Передбачені програмою заходи є універсальним та дієвим механізмом кредитування, зокрема, мікро- та малого бізнесу незалежно від сфери їх діяльності з фінансовою державною підтримкою суб'єктів підприємництва у вигляді компенсації відсотків за отриманими кредитами.

Реалізація заходів Програми спрямована на:

створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва;

забезпечення розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва з метою формування конкурентного середовища та підвищення рівня їх конкурентоспроможності;

стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого і середнього підприємництва;

сприяння провадженню суб'єктами малого і середнього підприємництва діяльності щодо просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки;

забезпечення зайнятості населення шляхом підтримки підприємницької ініціативи громадян.

Програма базується на принципах:

ефективність підтримки малого і середнього підприємництва;

доступність отримання підтримки суб'єктами малого і середнього підприємництва;

забезпечення участі представників суб'єктів малого і середнього підприємництва, громадських організацій, щодо прийняття рішень з питань розвитку й функціонування МСП;

створення рівних можливостей для доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва до участі у програмах державної підтримки;

ефективність використання бюджетних коштів, передбачених для виконання зазначених програм;

доступність об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва для всіх суб'єктів малого і середнього підприємництва.

Виконання Програми передбачається здійснити протягом 2024-2027 років.

Досягнення мети Програми відповідає стратегічним цілям державної регіональної політики та пріоритетним завданням і напрямам економічного та соціального розвитку області.

IV. Врахування гендерного аспекту.

Гендерна рівність є одним із принципів забезпечення прав людини, основою розвитку громадянського суспільства і визнана в усьому світі найважливішим чинником досягнення сталого розвитку для всіх, а також умовою побудови правової, демократичної держави. Сучасні соціально-економічні та політичні процеси супроводжуються розширенням можливостей жінок і чоловіків, подолання проявів професійної дискримінації, гендерної сегрегації праці, нерівної оплати праці, гендерно зумовленого насильства тощо.

Заходи Програми спрямовані на підтримку підприємницьких ініціатив незалежно від статі, сфери діяльності та з урахуванням економічного ефекту для держави та області. Підтримка, передбачена Програмою, налаштована на сприяння зайнятості населення, зокрема осіб з інвалідністю, ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб.

V. Напрями діяльності та заходи Програми

№	Назва конкретного заходу Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування з розбивкою за роками, тис. грн			
					2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
<u>1. Створення сприятливого бізнес середовища</u>								
1.1	Забезпечення розміщення актуальної інформації щодо регіональних, державних та міжнародних програм підтримки бізнесу на вебсайті обласної державної (військової) адміністрації та інших інтернет ресурсах. Актуалізація інформації на аналітичному порталі Полтавщини	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування	-	Не потребує фінансування			
1.2	Надання консультативної допомоги суб'єктам малого та середнього підприємництва в розробленні бізнес-планів та інвестиційних проектів	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, Агенція	-	Не потребує фінансування			

			регіонального Полтавської області розвитку «Офіс євроінтеграції»					
1.3	Організація та проведення заходів з відзначення підприємців за сприяння економічному розвитку області/громади, у зв'язку з професійними святами	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, громадські організації бізнесу	Обласний бюджет	100,0	100,0	100,0	100,0
1.4	Координація та інформаційно-консультаційний супровід переміщених підприємств щодо розвитку підприємництва на території області	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації районні державні (військові) адміністрації	-	Не потребує фінансування			

1.5	Здійснення координації роботи щодо реалізації державної регуляторної політики місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з метою створення сприятливого бізнес середовища для розвитку підприємництва	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації	-	Не потребує фінансування			
1.6	Організація та проведення конференцій, форумів, круглих столів, навчальних курсів, тренінгів, семінарів, інформаційних заходів тощо з питань підприємництва та економічного розвитку територій	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, Агенція регіонального розвитку Полтавської області «Офіс євроінтеграції», навчальні заклади області, громадські організації	Обласний бюджет	150,0	150,0	150,0	150,0
1.7	Організація проведення інформаційно-консультаційних заходів та	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та	Обласний бюджет	100,0	100,0	100,0	100,0

	надання консультаційних послуг підприємцям		залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації					
Разом за напрямом					350,0	350,0	350,0	350,0
<u>2. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва</u>								
2.1	Надання відшкодування 50% власного внеску суб'єкта господарювання за умови погодження надання державного Гранту на створення або розвиток переробних підприємств (на умовах співфінансування обласного бюджету та бюджетів територіальних громад)	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, банківські установи, органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	1250,0	1250,0	1250,0	1250,0
				Бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій сільських, селищних, міських територіальних громад			
2.2	Надання відшкодування частини витрат за придбання обладнання (після 24.02.2022) суб'єктам господарювання – ветеранам війни (фізичним особам – підприємцям та юридичним особам, засновником яких є	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, Полтавський	Обласний бюджет	1250,0	1250,0	1250,0	1250,0
				Бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій сільських, селищних, міських територіальних громад			

	ветерани), членам їх сімей, членам сімей загиблих учасників бойових дій на рівні 75% (на умовах співфінансування обласного бюджету та бюджетів територіальних громад)		обласний центр зайнятості, громадські організації бізнесу, органи місцевого самоврядування						
2.3	Здійснення відшкодування вартості обладнання суб'єктам підприємництва на рівні 50%, (на умовах співфінансування обласного бюджету та бюджетів територіальних громад)	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	1250,0	1250,0	1250,0	1250,0	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій сільських, селищних, міських територіальних громад
				Бюджети сільських, селищних міських територіальних громад					
2.4	Надання фінансової безповоротної підтримки релокованому бізнесу	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської	Обласний бюджет	1250,0	1250,0	1250,0	1250,0	

			обласної державної (військової) адміністрації, районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування	Бюджети сільських, селищних міських територіальних громад	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій сільських, селищних, міських територіальних громад			
	Разом за напрямом			Обласний бюджет	5000,0	5000,0	5000,0	5000,0
				Бюджети сільських, селищних міських територіальних громад	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій сільських, селищних, міських територіальних громад			
<u>3. Популяризація підприємництва</u>								
3.1	Організація проведення бізнес-екскурсій	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, Полтавська торгово-промислова палата	Обласний бюджет	100,0	100,0	100,0	100,0

3.2	Виготовлення інформаційної продукції/інформаційних послуг щодо розвитку підприємництва та промоції товарів, робіт, послуг бізнесу Полтавщини	2024-2027	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	100,0	100,0	100,0	100,0
Разом за напрямом					200,0	200,0	200,0	200,0
Всього за Програмою					5550,0	5550,0	5550,0	5550,0

Бюджет Програми

тис. грн

Очікувані джерела фінансування	Строк реалізації Програми , роки				Частка від загального обсягу фінансування, %
	2024	2025	2026	2027	
Обсяг коштів, усього, у тому числі:	5550,0	5550,0	5550,0	5550,0	-
державний бюджет	-	-	-	-	-
обласний бюджет	5550,0	5550,0	5550,0	5550,0	100,0
районний бюджет	-	-	-	-	-
міський бюджет	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій міських територіальних громад -				
селищний бюджет	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій селищних територіальних громад -				
сільський бюджет	В межах обсягів, затверджених рішеннями сесій сільських територіальних громад -				
інші джерела	-	-	-	-	-

VI. Очікувані показники ефективності Програми

№ з/п	Показники ефективності Програми	Значення показника станом на початок реалізації Програми	Одиниця виміру	Прогнозні значення показників успішності станом на завершення бюджетного року				Джерела отримання інформації щодо показників
				2024	2025	2026	2027	
1	Кількість суб'єктів господарювання які отримали відшкодування 50% власного внеску для отримання державного гранту на створення або розвиток переробних підприємств	-	одиниць	5	10	10	10	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій

2	Кількість суб'єктів господарювання – фізичні особи – підприємці та юридичні особи, засновником яких є ветерани війни, які отримали відшкодування витрат на придбання обладнання	-	одиниць	8	8	8	8	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій
3	Кількість суб'єктів підприємництва які отримали часткове відшкодування обладнання	-	одиниць	10	10	10	10	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій
4	Кількість суб'єктів підприємництва які отримали часткову компенсації витрат на придбання обладнання з виробництва електроенергії з відновлювальних джерел енергії	-	одиниць	5	5	5	5	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми.

Відповідальним виконавцем заходів Програми є Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації (далі – Департамент). Департамент здійснює координацію організації проведення заходів в межах Програми, контролює хід її виконання та цільове і ефективне використання залучених коштів.

Департамент щорічно здійснює обґрунтовану комплексну оцінку результатів виконання Програми та за потреби розробляє зміни до Програми в частині доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів, уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання програми та окремих заходів тощо.